

Julie Gonzálezová

Fonetické rysy kubánské španělštiny

(posudek oponenta bakalářské práce)

Předkládaná práce je věnována analýze některých fonetických rysů kubánské španělštiny. Už svým tématem je v kontextu bakalářských prací ojedinělá, a neobvyklá je na bakalářské úrovni též autorčina schopnost fonetické analýzy nahrávek a vyvození příslušných závěrů.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretické kapitoly nejprve stručně charakterizují jazykovou situaci v Hispánské Americe se zvláštním důrazem na Kubu a tamní variantu španělštiny. Zároveň vymezují fonetické rysy, jež autorka považuje za typické pro kubánskou španělštinu, totiž *seseo*, aspiraci /s/ a /x/, *yeísmo* a *lambdacismus*. Právě tyto rysy jsou pak předmětem praktického výzkumu: autorka pořídila nahrávky promluv pěti kubánských rodilých mluvčích a zkoumá přítomnost zmiňovaných rysů v jejich projevu, nejprve čteném, pak spontánním. Závěrečná kapitola shrnuje hlavní výsledky tohoto kvalitativního výzkumu.

Hned v úvodu bych chtěl konstatovat, že jde o nadprůměrnou práci. Platí to zejména o praktické části, respektive o autorčině výzkumu: vyspělost, s jakou je autorka schopna vymezit cíle výzkumu, stanovit si metodu a pak ji důsledně a věcně i metodologicky správně uplatňovat, je pozoruhodná. Hodna ocenění je též autorčina realističnost: popis typů výzkumu, referentů a proměnných je uměřený, dosah a výpovědní hodnota výsledků jsou komentovány přiměřeně, bez přehánění, a odpovídajícím způsobem jsou načrtnuty též perspektivy dalšího možného výzkumu.

Pochvalu si zaslouží také některé autorčiny konkrétní dovednosti: u studentů filologických předmětů (na rozdíl od studentů fonetiky) je neobvyklá schopnost zorganizovat metodologicky čistý experiment spjatý s nahráváním mluvčích a vyhodnocováním nahrávek v programu Praat, a ocenit bych chtěl i suverénní užívání transkripce IPA. Vhled do problematiky se odráží též ve velmi zajímavém komentáři výsledků (s. 23 a dále) – velmi trefně jsou např. popisovány faktory, které vedou k rozdílným výsledkům u čteného a spontánního projevu.

Práce se sekundární literaturou je velmi dobrá: autorka pracuje s poměrně velkým počtem zdrojů a užívá jich náležitě.

Celkově mohu tedy konstatovat, že k práci nemám žádnou závažnou, koncepční výhradu.

Rozsah praktické části práce vedl k nutnosti zestručnit část teoretickou. To je zřejmě důvod, proč se v této pasáži místy objevují drobné nedostatky:

- V jinak zajímavé analýze možných důsledků elize koncového –s se na s. 12 konstatuje, že v 2. os. sg. si po zániku koncového –s lze pomoci kontextem nebo zájmenem *tú*, chceme-li 2. osobu odlišit od třetí; na s. 16 jsou komentovány

důsledky ztráty této morfologické opozice a konstatuje se, že aby nedocházelo k nejasnostem, je tato opozice často nahrazována otevřením koncového vokálu; domnívám se, že tato dvě tvrzení jsou v rozporu, je zřejmé, že zánik opozice problémem je;

- popis vývoje normy a pohledu na rozdíly mezi evropskou a americkou španělštinou musí být vzhledem k rozsahu práce nutně zjednodušený; přesto se mi zdá, že se místy zaměňuje pohled normativní (tj. co je správné) a pohled deskriptivní; z hlediska normativního je asi přehnaný termín „obsese“ (s. 8) – je dokázáno, že jednotná norma je zásadním faktorem ovlivňujícím jednotu jazyka; zmiňované občasné nerozlišování mezi normativním a deskriptivním pohledem je možná dán též rozdílnou povahou zdrojů („normativní“ mluvnice vydaná Akademií na jedné straně a deskriptivní fonetické studie na s. 2); domnívám se, že v souvislosti se současným chápáním normy španělštiny měl zaznít klíčový termín „polycentrická norma“;
- místo termínu Latinská Amerika (s. 8) by bylo vhodnější užívat termínu Hispánská Amerika;
- čtenář by nejspíš ocenil podrobnější informaci o jazykově-územním rozdělení Kuby (zmínky o zónách na s. 14).

Z formálního a jazykového hlediska je práce připravena pečlivě. V textu jen občas nacházím chyby v interpunkci či v užívání velkých písmen (opakovaně *Mluvnice současné Španělštiny, Dominikánská Republika*). V slovosledu a lexiku je místy patrný vliv španělštiny (finální –s).

O celkovém hodnocení práce nemůže být pochyb: práci plně doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 13. 8. 2017

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.